

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

de *hervormde* vaan

75^e jaargang · nr 5/6 · mei/juni 2015

pagina 5

Bijbelstudie O.T.:
David (2)

pagina 11

Van de voorzitter:
Veenendaal
2015

pagina 14

Referaat:
Onder de
wapenen (slot)

1e voorzitter: Ds. W. Westland
Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk
T 0180 412477 • dswwestland@hotmail.com

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
T 0318 483717 • dsjpnnap@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Callunalaan 12, 6721 HA Bennekom
T 0318 304955 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 551496 • c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester:
Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (commissie 25+)
Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
Tijgervlinder 44, 3863 GP Nijkerk
T 033 8446241 • a.goijert3@upcmail.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:

Hervormd Bondsbureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699
E bondsbureau@filternet.nl • Bankrek.nr. 3778.71559
t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

*Voor al onze activiteiten zie onze agenda op
www.hervormdemannenbond.nl*

inzenden kopij juli/augustus-nummer

De kopij voor het juli/augustus-nummer moet vóór
20 juni bij de drukker (info@boutdruk.nl)
aanwezig zijn.

inhoud

Openingswoord	
Huishoudelijke Vergadering 11 april 2015	3
Bijbelstudie o.t.	5
Bijbelstudie n.t.	8
Van de voorzitter	11
In the picture	12
Referaat Huishoudelijke Vergadering 11 april 2015 (slot)	14
Organisatienieuws	17
Boekbesprekingen	17
Overlijdensberichten	18

Openingswoord

Huishoudelijke Vergadering

11 april 2015

Ds. W. Westland

Ik ben met u!

„En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld. Amen”

Mattheüs 28 : 20

De Paasdagen liggen weer achter ons. De Blijde boodschap heeft geklonken: „De Heere is waarlijk opgestaan”. We hebben een levende Heiland. De vraag dringt zich aan ons op: hebben we werkelijk Pasen gevierd? En wat was daarvan te merken in de dagen daarna, in het leven van elke dag?

Of zijn we net als de discipelen? Hebben we het telkens weer nodig om die boodschap te horen? Ja, de discipelen hadden ook de boodschap gehoord. De engel bij het lege graf had gezegd: Hij is hier niet. Niet in het graf, niet in de dood. Hij is opgestaan, en Hij gaat u voor naar Galilea. Later was de Heere Jezus één en ander maal persoonlijk aan de discipelen verschenen.

Lucas en Johannes noemen dat in hun Evangelie. Maar het valt op, dat Mattheüs maar één verschijning noemt. Maar dat is dan ook een bijzonder moment, en daarmee sluit Mattheüs zijn Evangelie af. Dit acht hij genoeg.

Proclamatie

Laten we maar eens meegaan met de discipelen. Als het Paasfeest in Jeruzalem voorbij is, trekken ze naar Galilea. Naar de berg, waar Jezus hen ontboden had. Deze berg wordt niet met name genoemd. Het zal wel één van de bekende plekjes zijn, waar de Heere Jezus eerder met Zijn discipelen is geweest. Wanneer ze daar zijn, komt de Heere Jezus bij hen.

Wat een heerlijke ontmoeting. De Koning van Pasen laat de discipelen niet aan zichzelf over. Hij maakt ze nu van discipelen, dat betekent leerlingen tot apostelen, uitgezondenen. En was er nu blijdschap bij de discipelen? Het is wat dubbel. Sommigen aanbidden Hem. In de Griekse grondtekst staat een woord dat voorover buigen betekent. Hebben ze Hem herkend aan de littekens in Zijn handen? Maar er is ook een andere reactie: sommigen twijfelden: is Hij het wel...? Laten we maar niet op de discipelen neerkijken. Want, o die twijfel, o, die onzekerheid! Wie eerlijk gemaakt is door de Heilige Geest, komt het in zijn eigen hart tegen. Wat hebben we daarom de vastheid van Gods Woord nodig! Ja, dat is zo mooi bij de discipelen: de twijfel wordt weggenomen, wanneer de Heere Jezus begint te spreken. Hij maakt Zich bekend als de Koning van Pasen: “Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde”. Er staat hier het woord *Exousia*, dat betekent: volmacht. Hij heeft volmacht van Zijn Vader ontvangen. Als loon op Zijn middeelaarswerk. Hij is de weg van diepe vernedering gegaan om de zonden van al de Zijnen te verzoenen. Nu heeft Hij met Pasen de heerlijkheid ontvangen. Hij is een heerlijk Koning, een machtig Koning. Dat mogen de discipelen onthouden. Bij alles wat er nog gaat gebeuren in hun leven. En dat mogen wij ook nooit vergeten. Wat er ook gebeurt in je persoonlijk

leven, in ons kerkelijk leven, en in de wereld om ons heen. En vanuit deze proclamatie komt nu de opdracht.

Opdracht

De Heere Jezus geeft die opdracht duidelijk aan: als ik straks naar de hemel gevaren ben, moeten jullie er op uitgaan, de wereld in. Om overall het Evangelie te verkondigen, en te dopen in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Over die opdracht zou veel te zeggen zijn, maar dat doe ik nu niet. Alleen wil ik er dit van zeggen: Het is een mooie opdracht voor de discipelen, maar ook een moeilijke opdracht. Ze zullen heel wat tegen krijgen. En zo is dat ook vandaag nog. Waar we bezig zijn in Gods Koninkrijk, daar krijg je heel wat tegen. Om het met de Catechismus te zeggen: De satan, de wereld en ons eigen zondige vlees. Maar wat we ook tegen krijgen, we hebben de belofte van Christus mee. Want de Heere Jezus laat Zijn discipelen niet zo maar gaan. Hoor, ze krijgen een heerlijke Belofte: En zie... Als dat woord in de Bijbel klinkt komt er altijd iets belangrijks. En zie: luister goed, onthoudt het voor altijd: Ik ben met u, al de dagen, tot de voleinding van de wereld.

Belofte

Hoe is dat dan? De Heere Jezus vaart toch naar de hemel? Dan zien ze Hem niet meer, en kunnen ze niet meer met Hem spreken. En toch: Ik ben met u? Het is ook voor ons belangrijk, om daar goed zicht op te hebben. Ik wil er drie dingen over zeggen: a) De Heere Jezus is mens, maar ook God. Naar Zijn godheid is Hij alom-tegenwoordig, overall aanwezig. b) Het wordt Pinksteren: dan wil de Heere Jezus door Zijn Geest in onze harten wonen. c) Hij laat Zijn Woord bij ons

achter: de Bijbel, waarin Hij tot ons spreekt. En Zijn beloften willen ons vertroosten en bemoedigen. En Zijn waarschuwingen roepen ons terug van verkeerde wegen. En zó wil Hij met ons zijn. Niet af en toe, maar al de dagen, tot de Voleinding van de wereld. Dat is tot Zijn wederkomst.

Voleinding, er staat in het Grieks het woord sunteleia... tot zijn doel komen. Tot de volle doorbraak van Gods Koninkrijk. Het is dan ook niet alleen een belofte voor deze discipelen. Maar voor de Kerk van alle eeuwen. Voor allen, die een discipel van Christus zijn geworden. Want er is ook een andere kant: Wanneer wij bij Hem vandaan lopen, dan biedt deze belofte geen troost. Wie de weg van de zonde kiest, krijgt Hem tegen. Als we zonder Hem leven, en zonder Hem sterven, gaan we voor eeuwig verloren.

Daarom roept deze middag op om Hem te volgen, te blijven volgen als discipel. Bezig zijn met Zijn Woord. Persoonlijk, en ook samen als vereniging. Dan mag u ervaren, dat Hij u trekt. Dat u Hem leert volgen op de weg, die Zijn Woord aanwijst. En zo krijgt je leven werkelijk houvast. Ik ben met u. Hij maakt Zijn Woord waar: Ik wil uw zonden reinigen door Mijn bloed. Ik wil uw leven nieuw maken. Ik geef kracht in moeilijke dagen, als de strijd in het leven zwaar is. Ik ben met u, ook als het stervensuur nadert. Want Ik ben de Koning van Pasen, die dood en graf heeft overwonnen, en Ik geef u het eeuwige leven.

Immanuël

Waarom is dit nu allemaal mogelijk? Dan wijs ik u op een mooie lijn in het Mattheüs-evangelie. In hoofdstuk 1 klinkt in de Kerst-geschiedenis de naam Immanuël: God met ons. En aan het eind van dit Evangelie zegt

Christus: Ik ben met u. Maar daar tussen staat het kruis van Christus. Daar werd Hij drie uur van Zijn God en Vader verlaten. Zijn Vader was niet meer met Hem, maar tegen Hem. En dan zegt ons Avondmaalsformulier zo mooi: Hij van God verlaten, opdat wij nooit meer van God verlaten zouden worden!
Ik ben met u.

Zo bemoedigt Christus Zijn discipelen. Zo bemoedigt Hij ook ons. Opdat wij verder kunnen in het strijdperk van dit leven. En geloof dan zijn Woord: je hoeft niet alleen te gaan, maar Ik ben met u, al de dagen, tot de voleinding van de wereld. En achter deze belofte staat het woord Amen. Het is vast en zeker!

Ds. J.H. Lammers

bijbelstudie o.t.

David (2)

1 Samuël 17

Vers 1-11

De uitdaging van de Filistijnen

Er is voortdurend oorlog tussen Israël en de Filistijnen. De Filistijnen die oorspronkelijk van Kreta afkomstig zijn, woonden al in de tijd van Abraham aan de kustvlakte van Kanaän, ten zuiden van Jaffa (bijv. Genesis 21: 34). Vanaf 1200 v.C. werden de Filistijnen door groepen van stamverwanten versterkt. Ze zijn voortdurend in een hevige strijd gewikkeld met Israël om hun bestaan. Simson, de bekende richter, is ermee begonnen om het volk van God te verlossen van de Filistijnen (Richteren 13: 5). De Filistijnen hebben een aantal nederlagen geleden. Maar nog steeds zijn ze machtig. De Filistijnse strijdkrachten zijn opgerukt in het land van Juda tot Socho, 8 km ten ZO van Azeka en 22 km van Bethlehem (vers 1).

De legers staan tegenover elkaar in het Eikendal. Aan de ene kant het leger van de Filistijnen en aan de andere kant het leger van Israël.

Geen van beide durft aan te vallen. Ze zouden dan door de vallei heen de ander moeten bestormen. Dat zou de positie heel kwetsbaar maken. Beide legers nemen een afwachtcende houding aan.

Eén uit het leger van de Filistijnen waagt het om naar voren te komen om het leger van Israël uit te dagen tot een tweegevecht. De naam van de kampvechter is Goliath, afkomstig uit Gath (vers 4). Hij is ongeveer drie meter lang. De wapenuitrusting die van brons is, is zeer vooruitstrevend voor die tijd. Hij heeft een bronzen helm op. Zijn geschubd harnas is 5000 sikkel brons zwaar, dat is 55 kg (vers 5). De punt van zijn speer is van 600 sikkel (ijzer het is het begin van de ijzertijd), dat is 6,6 kg (vers 7).

Goliath daagt Israël uit om een man te leveren voor een duel. Het leger van die man die de nederlaag lijdt, zal slaaf worden van het andere leger. Het volk van de man die wint, zal voortaan baas zijn in het land. Goliath

is overtuigd van de overwinning. Hij bespot het volk, het leger en de koning. Als er geen reactie komt van de kant van Israël, durft hij lasterlijke taal uit te spreken tegen de Heere der heerscharen. Zo gaat het veertig dagen achter elkaar en dat tot twee maal op een dag (vers 16).

Niemand is er die het durft op te nemen tegen een dergelijke reus. Ook Saul niet die langer is dan gemiddeld. Hij durft niet. Sinds de Heere hem heeft verlaten (16: 13) is er van zijn vroegere kracht niets overgebleven. Er is niemand die verlost uit de benauwde situatie.

Het leger is bang. De diepste oorzaak van hun ellende is dat ze de weg gaan van het vlees en niet van het gebed. Het is typerend voor de situatie dat David straks zegt dat Goliath de gelederen van de levende God hoont (vers 26), maar zij zeggen: Hij hoont Israël (vers 25). Blijkbaar leven ze zonder de band met God.

Vers 12-40

David bezoekt het Israëlitische leger

God laat David op het toneel verschijnen.

Wie zou er aan David hebben gedacht? Niemand. Hij is nog jong. Het zijn de drie oudste kinderen van Isäi die soldaat in het leger zijn: Eliab, Abinadab en Samma (vers 13). David wordt door zijn vader, die zelf te oud is om te strijden, naar het legerkamp gestuurd om naar de welstand van zijn broers te vragen en om voedsel te brengen. Graag wil Isäi een levens-teken ontvangen van zijn zonen (vers 17,18). David komt op het moment dat het leger van de Filistijnen en die van de Israëlieten schreeuwend tegenover elkaar staan (vers 20). Goliath verschijnt weer spottend en honend op het toneel. David ziet en hoort het. Ook proeft hij de angst bij de soldaten die vervolgens vluchten.

De mannen zeggen: 'Hebt u die man wel

gezien (vers 25).’ Het woord ‘u’ staat in het meervoud. Het is niet speciaal aan David gericht. Dus: Hebben jullie. Saul heeft aan degene die de strijd aangaat beloofd met zijn huis vrijgesteld te worden van belasting. Als David de spot van Goliath hoort, is het alsof er bij hem van binnen iets gaat branden (vers 26). Het is de Geest Die in hem en door hem werkt. Hoe zou hij kunnen zwijgen als zijn God gehoord wordt? David roept verontwaardigd uit: ‘Wie is toch die onbesneden Filistijn.’ Daaruit blijkt dat David de God van het verbond persoonlijk kent en dat hij leeft uit het verbond. Het verdriet hem als mensen aan de God van het verbond voorbijgaan. Uit datgene wat David doet, blijkt dat het diepste motief voor zijn handelen de eer van God is. Hij ervaart de strijd met de Filistijnen als een geestelijke strijd (Efeze 6:10-20). David informeert her en der. Eliab (vers 28-30) ergert zich aan David. Het getuigt van jaloezie en doet denken aan de houding van de broers van Jozef. Uiteindelijk komt David bij Saul terecht.

David zegt dat hij bereid is om de strijd tegen Goliath aan te binden. Saul wil er eerst niet van weten. Hij, de oudere, zegt tegen hem dat hij er te jong voor is. Hoe kan hij strijden tegen iemand die vanaf zijn jeugd geleerd heeft om te vechten (vers 33)? David antwoordt dat hij tegen een leeuw en een beer (kwamen toen blijkbaar voor in Israël) gevochten heeft als herder van de kudde. Zal hij het dan niet kunnen opnemen tegen Goliath? David vertrouwt erop dat zijn God hem zal redden (vers 37). Uiteindelijk krijgt David toestemming. De Heere zij met je, zo spreekt Saul uit. Hij meent er niets van. Als hij echt doordrongen was van de nabijheid van de Heere, zou hij zelf gegaan zijn. Wel moet David voor deze gelegenheid een harnas aandoen dat Saul

hem geeft en hij moet een bronzen helm op zijn hoofd zetten. Hij krijgt een zwaard in zijn handen gedrukt. David moet een soort namaak-Goliath worden (vers 38, 39). David wil niet onbeleefd zijn tegenover de koning en laat zich aankleden. Hij is echter ongeïnteresseerd. Hij probeert te lopen, maar het is te zwaar. Tegen Saul zegt hij dat hij hierin niet kan lopen en doet het weer uit. David gaat liever in zijn herdersuitrusting. Hij neemt zijn staf in de hand, kiest voor zich vijf gladde stenen uit de beek en legt die in zijn herderstas en hij heeft zijn slinger in de hand (vers 40).

Vers 41-49

David doodt Goliath

Goliath komt met zijn wapendrager naar voren. Hij is beledigd dat een jongen hem tegemoet treedt. Moet die vechten met hem? Ben ik een hond dat u met een stok komt, zo vraagt hij zich af. Hij ziet wel zijn staf, maar niet zijn slinger. Hij vloekt bij zijn goden, waarschijnlijk Dagon (1 Sam. 5: 2) en Astarte (1 Sam. 31: 10). Goliath dreigt dat hij het lichaam van David geven zal als voedsel aan de vogels en de dieren (vers 44), wat in Israël nog erger was dan de dood zelf. Maar dan zegt David: 'U komt naar mij toe met een zwaard, met een speer en met een werpspies, maar ik kom naar u toe in de Naam van de HEERE van de legermachten, de God van de gelederen van Israël, Die u gehoond hebt (vers 45).' David vertrouwt erop dat God Goliath in zijn hand zal geven (vers 46). Er is één bron waaruit David put en dat is de naam van God (Spreuken 18: 10). We leren hier wat geloven is. Geloven is niet rekenen met de omstandigheden, maar wel met de belofte van God. David loopt naar Goliath. Ze staan tegenover elkaar. Wie zal de strijd beginnen? David neemt een steen uit de tas en slingert die weg.

De steen komt tegen het voorhoofd van Goliath, de enige plaats waar geen bescherming is. Goliath valt met zijn gezicht op de grond (vers 49).

Vers 50-58

De gevolgen van de overwinning

David snelt naar Goliath toe en doodt hem met zijn eigen zwaard. Een diepe vernedering voor de Filistijnen. De Israëlieten verslaan de Filistijnen en achtervolgen hen tot in hun eigen land (vers 52). De Heere geeft de overwinning door middel van David. David brengt het hoofd van Goliath naar Jeruzalem (vers 54). Dat is een nederzetting buiten de ommurde Jebusietische stad die David later zal innemen (2 Sam. 5: 6-9). Het zwaard bewaart David in zijn tent, maar later is dit aanwezig in Nob (1 Sam. 21: 9). Dat Saul David niet zo goed kent (vers 55-58) komt omdat David slechts af en toe naar het paleis van Saul ging om op de harp te spelen (vers 15). Saul heeft nog niet zo'n band met David dat hij hem persoonlijk kent.

De Heere Jezus

Achter David zien wij de Heere Jezus Christus, Die de Zoon van David is. Hij liet Zich zenden naar het slagveld op aarde. Meer dan David gaf Hij Zich over aan de eer van Zijn Vader. Hij streed niet met gewone wapens. Tegen de discipelen zei Hij dat ze het zwaard weg moesten doen. Hij liet Zich arresteren en gaf Zich over. Het recht van God was immers geschonden. De zonde kon niet ongestraft blijven. Hij heeft onze ongerechtigheid op Zich genomen. Hij vergeeft niet alleen de schuld, maar breekt ook de macht van de zonde die tegen onze wil in ons overgebleven is. Door Zijn sterven en opstanding overwon Hij de zonde, de dood, de duivel en de hel (zie

Kol. 2:15). Door Jezus mogen wij meer dan overwinnaars zijn (Rom. 8: 37) en hoeven we niet bang te zijn voor de reusachtige machten van deze tijd (Matth. 28: 18).

Gespreksvragen

1. In vers 16 komen we het getal 40 tegen. Waar horen we nog meer van dit getal? Wat heeft dat te zeggen?
2. Op welke manier blijkt de tegenstelling tussen David en Saul in deze geschiedenis? Hoe komt David aan zijn kracht?
3. Hoe komt het dat veel christenen zo lauw zijn dat er niets van uitgaat? Hoe is dit te veranderen?
4. In de Catechismus hoor ik bij de uitleg van het derde gebod dat we door te zwijgen terwijl er gevloekt wordt, dat we dan deel krijgen aan de zonde (vr. en antw. 99). Wat heeft ons dit te zeggen?
5. Op welke manier kunnen wij als ouderen onze manier van strijden opdringen aan onze jongeren zodat zij in een keurslijf terecht komen? Wat vindt u daarvan?
6. Welke reuzen treffen we vandaag aan? Hoe zullen we tegen deze reuzen strijden?
7. In het openbare leven wordt vaak de Goliathtaal gehoord. Er is immers vrijheid van meningsuiting, zo zegt men. Wat vindt u hiervan?

8

Ds. C.H. Bijl

bijbelstudie n.t.

In de schepping zien we Gods hand, opdat we Hem volgen

Romeinen 1 :16–32

Vers 16

In het eerste hoofdstuk van de Romeinen-brief begint Paulus met de opmerking dat hij het evangelie van Jezus Christus verkondigt. Graag komt Paulus nog een keer naar Rome om over dat evangelie te spreken. Vervolgens laat de schrijver horen wat de kern van de brief en van zijn verkondiging is. Vers 16 en 17 zijn een samenvatting van al hetgeen Paulus zegt. Het evangelie waar Paulus in vers

1 van sprak, daar schaamt hij zich niet voor. Wat er ook gezegd wordt, steeds zal Paulus vrijmoedig verkondigen dat Jezus Christus niet gestorven is, maar weer leeft. Hij schaamt zich er niet voor, want dat evangelie is zeer krachtig.

Het evangelie is een kracht van God. Het woord kracht is in het Grieks “dunamis”. Dat woord kennen we van het woord dynamiet. Welke kracht is er bij God? In vers 4 wordt

hetzelfde woord gebruikt. Dan gaat het over de kracht zodat Jezus leeft. In vers 16 gaat het over de kracht die het evangelie bevat om mensen zalig te maken. Het evangelie is in zichzelf zo krachtig dat daardoor mensen zalig en behouden worden. Blijkbaar is het evangelie niet een verhaal over de Heere Jezus, maar bevat het evangelie de zeer krachtige aanspraak zodat mensen levend worden zoals Jezus levend werd.

Bij zalig maken zouden we misschien kunnen denken aan de gelovige die naar de hemel gaat. Het is meer en dieper. Vanuit het Oude Testament wil het zeggen dat God handelt en ingrijpt en redt. Al bij de profeten zien we het verlangen dat God reddend zal optreden en de gehele wereld zal redden. Zo ontstond het geloof en verlangen dat de Heere door Israël heel de wereld zou gaan redden (zie ook Jes. 49: 6). Er komt een moment dat God volledig over heel Zijn schepping regeert. Tegelijk zegt Paulus erbij dat het alleen door het geloof is. Iets wat in hoofdstuk 4 verder uitgewerkt wordt.

Vers 17

Met het woord gerechtigheid zijn we aangekomen bij het kernbegrip in de Romeinen-brief. In de eerste plaats zegt Paulus dat God rechtvaardig is. In Zijn aanwezigheid kan geen zonde en onrecht gevonden worden. Hij alleen voldoet aan alle eis en norm. Hij is volkomen zuiver.

De gerechtigheid van God is ook eisend. Hij vraagt van Zijn schepping om ook zo te zijn. In Jesaja 56 zegt de Heere in vers 1: “Neem het recht in acht en doe gerechtigheid”. De Heere is zo vol van recht en zo zuiver dat we Hem alleen kunnen naderen door ook zo volmaakt en zuiver te zijn.

Taalkundig betekent deze zin evenwel ook dat

God de gerechtigheid schenkt. De gerechtigheid van God is namelijk ook: de gerechtigheid die van God af komt en die Hij aan mensen geeft. Het gaat over de gerechtigheid die Hij uitdeelt. Later in de Romeinenbrief horen we dat God dat doet door Zijn Zoon. Aan de gelovige geeft God wat Hij eist. Ieder die gelooft mag nu al in de rechte verhouding tot de Heere leven. Dit is trouwens een voortdurend geloof want het is uit geloof tot geloof. In de steeds dieper gaande weg van het geloof, mag de gerechtigheid van God die Hij vraagt steeds meer en meer worden ontvangen.

Vers 18–23

Waar geen geloof is en waar het onrecht blijft, komt God met Zijn oordeel en toorn. We merken in het 18e vers de haat van de Heere tegen onrecht en zonde. De Heere kan er niet mee leven dat de mens Hem niet dient. De Heere God heeft Zichzelf bekend gemaakt (vs. 19), maar krijgt de verschuldigde eer niet. Nu zou iemand kunnen zeggen dat hij nooit iets van God heeft gemerkt. Iemand zou kunnen zeggen dat hij er niets aan kan doen dat hij iets verkeerd doet. Vers 20 laat echter zien dat de Heere Zich bekend maakt door de schepping en onderhouding van de wereld. In de schepping toont God wie Hij is. In de schepping om ons heen wordt zichtbaar dat er een God is en dat Hij machtig is. Daarom kan de mens nooit zeggen dat God onbekend en ver weg is. Want in de schepping zien we Zijn kracht en majesteit. Er is geen verontschuldiging.

In de schepping is zichtbaar geworden dat we met de levende God van doen hebben. Toch krijgt God niet de eer en de dank die Hij waard is. De reactie van de mens op al die tekenen van God zijn het maken en aanbid-

den van de beelden. In plaats van eer en dank, heeft de mens de leegheid en zinloosheid verkozen en aanbidt en vereert de afgoden. De Heere komt met oordeel over deze afgoderij omdat Hem niet de eer gebracht wordt die Hij verdiende. Afgoderij ontnemt Hem de heerlijkheid en eer. Terwijl Hij onveranderlijk is (onveranderlijk is positief want het wil zeggen dat God Zich houdt aan Zijn beloften en verbond) aanbidden ze beelden van veranderlijke schepselen (veranderlijk is dan negatief, op veranderlijke goden kun je niet aan). Ze doen alsof de veranderlijke goden hen zullen helpen. Het is een oud verwijt aan mensen, ook Psalm 115 zingt er al van.

Vers 24–28

Het slot van dit hoofdstuk heeft drie maal de zin “daarom ook heeft God hen overgegeven” (vs. 24, 26, 28). Doordat schepselen Hem niet eren laat de Heere hen hun eigen verlangens volgen. We merken in dit gedeelte dat oordeel niet altijd een straf is. Oordeel is hier dat God mensen loslaat en overgeeft om dat te doen wat ze zelf willen. De Heere zegt tegen de schepping die Hem weigert te erkennen: Ga je gang dan maar. De mens die zijn eigen gang gaat, ziet het als vrijheid om te doen wat hij of zij wil. Maar heeft niet door dat het een oordeel is als God ons loslaat en ons toestaat onze eigen weg te bewandelen.

De zonden die in dit hoofdstuk genoemd worden, zijn dan ook niet een oorzaak van Gods toorn. Maar omdat Hij hen straft, laat Hij hen als straf steeds verder in de zonde leven. De mens zonder God zoekt zijn weg door nog verder in de zonde en eigen gekozen wegen te wandelen.

De zonden die genoemd worden laten zien waar ons hart naar uitgaat als God ons niet tegenhoudt. Dan verlangt ons hart steeds

meer naar verkeerde seksuele belevingen, verkeerd omgaan met de ander, een voortdurend verlangen naar meer bezit en dat ten koste van de ander. Ook hierin zien we Paulus' zicht op de schepping terugkeren. De mens die niets van God ziet in de schepping (vers 20) wordt losgelaten door de Heere en gaat de schepping op een niet natuurlijke manier gebruiken (vers 26, 27).

Vers 29–32

Als de Heere God mensen loslaat dan gaat het van kwaad tot erger. Allerhande zonden die toen in Rome en vandaag in ons land gevonden worden, noemt Paulus op. Er is sprake van haat naar God. Ook zien we dat mensen heel goed van zichzelf denken en hoogmoedig worden. Het eigen ik zit duidelijk op de troon als we woorden als afgunst, ruzie en bedrog horen.

Weten ze niet beter? Jawel, zegt Paulus. Het is ieder bekend dat deze zaken fout zijn. Er is slechts één oordeel dat overblijft en dat is de dood. Dat is de straf voor diegene die zo leven en ook voor diegene die erin meestemmen.

Als Paulus in vers 32 aanstipt dat het oordeel niet alleen hen treft die daadwerkelijk die zonden begaan, maar ook zij die erin meestemmen laat hij ook de waarschuwing horen dat we vanaf de zijlijn mee kunnen doen. Paulus heeft ook de meelopers op het oog. Waakzaamheid is geboden.

In het oordeel dat Paulus hier velt, horen we de woorden uit het paradijs klinken: “U mag daarvan niet eten en hem niet aanraken, anders sterft u” (Genesis 3: 3). De dood is dan meer dan sterven. Het is ook de dood sterven, d.w.z. zonder God sterven. Wanneer we ons tegen Hem als de grote schepper verzetten, dan blijft er geen hoop over.

Gespreksvragen

1. Hoe merk je dat het evangelie krachtig is (vs. 16). Wat voor soort kracht is dat. Hoe merken we dat in ons eigen leven?
2. Waarom is gerechtigheid het kernbegrip in Paulus' schrijven? Wat zegt het ons dat de gerechtigheid aan God eigen is en dat Hij die eist en dat Hij die schenkt?
3. Waarom geeft God mensen over aan hun begeerte? Wat valt op bij de voorbeelden die Paulus noemt?
4. Vergelijk dat wat Paulus schrijft in vers 18 en volgenden eens met de huidige tijd. Kan dit trouwens ook in ons persoonlijk leven (enigszins) plaatsvinden?
5. Zien mensen vandaag de dag nog iets van God(s) schepping (vs. 20) en wordt de dood nog gezien als het recht van God (vs. 32). Hoe komt dit?

van de voorzitter

Ds. W. Westland

Veenendaal 2015

Deze keer werd onze Huishoudelijke Vergadering in het Hervormd Wijkcentrum „Maranatha” bij de Julianakerk in Veenendaal gehouden. Dat is ons goed bevallen: gemakkelijk te vinden, ruime parkeerplaats en een hartelijk ontvangst met koffie en cake. In de zaal stonden de stoelen niet in strakke rijen, maar gezellig in kleine groepjes rond de tafel. Dat maakte een goed contact met elkaar mogelijk.

Toen we om 14.00 uur begonnen, was de zaal goed gevuld en het klonk dan ook prachtig, toen Psalm 118 werd gezongen: Laat ieder 's Heeren goedheid loven, want goed is de Oppermajesteit! Op deze zaterdag na Pasen was het openingswoord gericht op de verschijning van Christus aan Zijn discipelen. Zie pagina 3. Zowel het jaarverslag van de secretaris als van de penningmeester riepen weinig vragen op. Wel was er het voorstel voor een kleine contributieverhoging naar € 15,- zodat we wat meer financiële armslag hebben voor onze activiteiten. De vergadering ging spontaan accoord met dit voorstel.

De bestuursleden, die herkiesbaar waren, werden met grote meerderheid van stemmen herkozen. Uit dit alles blijkt het vertrouwen van de leden in het beleid van het bestuur. Onze penningmeester C. Oosterom kreeg een cadeaubon en een mooie bos bloemen, omdat hij 50 jaar bestuurslid is. Jong begonnen en nog steeds enthousiast voor het werk van onze Mannenbond, waarbij wij profiteren van zijn financiële deskundigheid.

De collecte bracht het mooie bedrag op van € 461,81 waarvoor hartelijk dank. Daarna hield ds. A.D. Goijert zijn referaat over de wapenrusting uit Efeze 6. Onze P.S.U., dat is Persoonlijke Standaard Uitrusting hoeven we niet zelf mee te brengen, maar ontvangen wij van de Heere. Maar het komt er dan op aan, die wapenrusting te gebruiken, met name het Zwaard van de Geest, dat is Gods Woord. Er kwamen heel wat vragen, die na de pauze besproken werden. Om ongeveer 16.30 uur sloot ds. E. de Mots deze fijne vergadering. Hij wenste ons wel thuis en tot ziens op de Bondsdag.

Twee maanden

Dit nummer is voor de maanden mei en juni. Ook het volgende nummer is voor twee maanden. Dat wijst erop, dat de zomerperiode aanbreekt. Er wordt dan niet vergaderd, maar er is tijd voor een goed boek. Wellicht kunt u ook de inleiding voor het nieuwe seizoen al

voorbereiden. In ieder geval een goede zomerperiode toegewenst!

Tenslotte

Een hartelijke groet, mede namens de andere bestuursleden.

Ds. P. Molenaar

in the picture

Wat kunnen we leren van de Oude Kerk?

12

*Bijbelse mystiek en ons
klassieke doop- en avondmaalformulier*

In onze tijd worden heel wat boeken van oude kerkvaders uitgegeven. De Stichting Bijbeluitleg Vroege Kerk geeft al vijf jaar lang (zie boekbespreking HV april!) veel aandacht aan het gedachtegoed van de Oude Kerkvaders, o.a. aan Augustinus, Ambrosius, Chrysostomus en verschillende anderen. Het valt op, dat je, als je een meditatie van een oude kerkvader publiceert in de krant, via de redactie vaak de vraag krijgt, waar dat boek te verkrijgen is. Vaak moeten we dan verwijzen naar een r.-k. uitgever, die soms veel aandacht besteden aan de oude kerkvaders! Goed dat zij in ieder geval aandacht hebben voor de oude kerkvaders, die ook leermeesters waren voor onze reformatoren. Wanneer je gesprekken hebt met rooms katholieken, die nog kerkelijk betrokken zijn, treft het vaak, dat er een hernieuwde belangstelling is voor de boeken van

o.a. Augustinus en Bernardus van Clairvaux. Dat komt vooral omdat de levende omgang met God, de Bijbelse spiritualiteit, veel aandacht krijgt in die geschriften. Daarom is het goed dat De Stichting Bijbel Uitleg Vroege Kerk heel wat studie maakt van de Vroege Kerk, zoals pas 'Christus volgen' van de hand van dr. M.A. van Willigen is uitgegeven. Daarin wordt veel geboden van de eredienst en de spiritualiteit in de Oude Kerk. Bovendien is het boek ook nog rijk geïllustreerd met afbeeldingen uit die tijd. Er worden zeer waardevolle teksten van kerkvaders gegeven. Hun Bijbeluitleg is van een zeer hoog gehalte. Opvallend is b.v., hoe de kerkvaders heel diep schreven over de doop als een sterven en opstaan met Christus. De mystieke unie of verborgen omgang met Christus waarop ook later Calvijn in navolging van deze kerkvaders nadruk heeft gelegd, krijgt dus bij de kerkvaders alle aandacht. De ark van Noach en

de Rode Zee, die in de apostolische brieven met de doop in verband werden gebracht, zijn door de verschillende kerkvaders diep geestelijk besproken, opdat de gelovigen zo ook in een weg van bekering alles zouden terugvinden in het werk van de drie-enige God, om met Christus te sterven en op te staan in een nieuw leven. Zo krijgt de Bijbelse mystiek of bevinging alle aandacht. Mooi is wel dat het klassieke Doop- en Avondmaal-formulier daarbij zo nauw aansluit. Zo heeft de reformatie dus de diepe waarheden van doop en avondmaal als een preek, die ze al uit de Vroege Kerk gehoord had, als een kostbare prediking neergeschreven in de formulieren. Zo zijn o.a. ook die formuliergebeden duidelijk geënt op de Vroege Kerk. Het zou een aparte studie waard zijn om dat verder te onderzoeken. Tegelijk zien we daarin de grote waarde van een Bijbelse mystiek of bevinging, die vastgemaakt is aan het werk van de drie-enige God. Mij is het in een gemeente wel eens overkomen dat iemand uit vrijzinnige richting tot bekering kwam en helemaal geworpen werd op de Bijbel en de werken van Augustinus, Bernardus en Calvijn! Gelukkig krijgt de Bijbelse spiritualiteit van de Vroege Kerk op de theologische opleidingen nu vaak ook weer veel aandacht.

Aandacht voor Bijbelse mystiek

Wijlen ds. H. J. Hegger, die zelf rooms-katholiek was en in 'Mijn weg naar het Licht' zijn bekering beschrijft, nam in de laatste jaren van zijn leven actief deel aan een Bijbelkring in de r. k. kerk om te spreken over het geestelijke leven, waarbij uiteraard het werk van Christus centraal werd gesteld. In 1990 is van zijn hand een boekje verschenen 'Bijbelse elementen bij rooms-katholieke mystici'. Hij stelde in dat boekje, dat we als Protestanten

Bijbelse elementen uit de mystiek te snel hebben verworpen. O.a. de geestelijke meditatie, de wandel met God, leven met Christus, zien van Gods heerlijkheid krijgen bij hem in dat boekje veel aandacht. Hij heeft kritiek op de reformatorische richting, dat te snel het kind met het badwater in de rooms-katholieke mystiek heeft weggegooid. Het boekje is destijds wel eens ten onrechte wat afgedaan met de vraag of Hegger in zijn zoektocht in de kerk niet teveel doorvloeide. In dat boekje liet hij toen al zien wat de waarde was van Bijbelse mystiek, zonder door te vloeien in een zwoele on-Bijbelse, middeleeuwse mystiek. In die tijd heeft ook mijn studievriend Prof. Dr. W.J. op 't Hof, die de vorige maand afscheid heeft genomen als hoogleraar van de VU de prikkelende stelling in zijn proefschrift verdedigd: dat 'elke rechtgeaarde Protestant liever vandaag dan morgen wil terugkeren naar de Moederkerk'. Hij heeft toen in zijn proefschrift de lijn getrokken van de oude kerkvaders naar de Nadere Reformatie en Puriteinen. Al eerder had dr. I. Boot in zijn proefschrift voor dit item aandacht gevraagd. Het is verwonderlijk, dat juist de kerkvaders op dit punt weer aandacht krijgen. Hetzelfde heeft ook destijds Dr. M. Verduin gedaan in zijn proefschrift over het Hooglied. Er is zeker in onze tijd een behoefte aan de stille overdenking, als de kerk zo vaak bestaat uit actie- en doe-christendom, dat soms ons allen, jongeren en ouderen erg vermoeit. Hoe komt het dat ook protestanten vaak kloosters bezoeken voor meditatie en Bijbelstudie? Is het niet om rust te zoeken? Juist de overdenking van het werk van Christus geeft rust en vrede. Dat kan natuurlijk ook thuis in de binnenkamer. Hoe meer we overdenken, wat Hij gedaan heeft, des te grote wordt het wonder van zalig worden in een weg van

verlies van onszelf. Wanneer we de Navolging van Christus van Thomas à Kempis lezen als meditatieboek, mag er nog wel eens veel opengaan van de heerlijkheid van het werk van Christus. Het is niet zonder reden dat de Nadere Reformatoren daarbij nauw hebben aangesloten, o.a. Willem Teellinck in zijn bekende Huysboeck. Ook in rooms-katholieken kring verschijnen heel wat geschriften uit de Vroege Kerk. De inkleding van de eredienst uit de tijd van de Vroege Kerk met verschillende rituelen rond de doop was natuurlijk anders dan bij ons. Er waren b.v. met het oog op de H. Doop heel wat rituelen rond Pasen, die wij niet kennen. Toch is de betekenis ervan rijk, al houden wij het wel liever op een Bijbelse soberheid en nuchterheid in de eredienst. Zeer Bijbelse elementen komen in de dooprituelen naar voren. In ieder geval werd op het geloof in en de navolging van Christus alle nadruk gelegd. Ook de Bijbelse heiliging kreeg veel aandacht. Daarvan zijn prachtige voorbeelden te melden. De moederkerk heeft ons wat dat betreft nog veel te

leren. De oproep tot meditatie en gebed in de verschillende geschriften zijn veelal Bijbels geënt. Opvallend is dat ook Reformatoren en Nadere Reformatoren vaak aansluiten bij deze geschriften in hun nagelaten werken. Het gaat om de pure genade van God, waarin God alles wordt in allen. Wij kleine mensen zinken daarbij in het niet. Dat is toch ook de les van elke zondagse eredienst? De laatste jaren, waarin ik nog dienstdoend predikant was, viel mij op, hoe vaak de belijdeniscatechisanten als belijdenisgeschenk de Belijdenissen van Augustinus kozen. Hoe goed is het daarom om aandacht te geven met het oog op de nieuwe lidmaten aan een Bijbelse bevinding of spiritualiteit en juist die geestelijke gebeds- en meditatielijnen van de kerk der eeuwen aan de orde te blijven stellen! Dat is de lijn van de Bijbel, kerkvaders, reformatoren, puriteinen en reveil! Daarom moet het woord bevinding niet uit de kerkelijke spraakgebruik verdwijnen! De doorleving van het geloof mag blijvend onderstreept worden in de prediking. Het gaat om het zien van Jezus!

Ds. A.D. Goijert

Referaat Huishoudelijke Vergadering 11 april 2015

Onder de wapenen! (slot)

Nu geeft Paulus de geestelijke betekenis van die zes uitrustingsstukken aan. Zo kun je op je hoede zijn naar alle kanten.

1. Een gordel om je middel (lenden). Je kleding samengebonden zodat je niet kunt struikelen. De Romeinse soldaat droeg een

lange tuniek. Zo, met die gordel heb je bewegingsvrijheid. Je bent mobiel, kunt actief zijn in de strijd. Zoals toen Israel aan tafel zat met Pascha in Egypte (Ex. 12). Nog hebben onze militairen een riem of koppel. Dit is het symbool, het beeld, van de waarheid. Je moet de leugen en het bedrog van satan beantwoorden met eerlijkheid, oprechtheid, zuiverheid, betrouwbaarheid. Satan is de vader van de leugen. Jezus noemt hem zo in Joh. 8:44. Hij was de eerste leugenaar. En de ergste. Hij bevordert de leugen tegen God en Zijn Woord. Christus Zelf is de Waarheid. We verdedigen onszelf met Hem. De riem om doen is eigenlijk Christus om doen.

2. Een borstwapen. Dat was vroeger een stalen pantser of harnas in allerlei soorten en maten. Voor bescherming voor en achter. Tegenwoordig kennen we het kogelwerend vest. Nog altijd belangrijk. Gerechtigheid wordt er mee vergeleken. Dat je het recht van God aan je kant hebt. Dat regel je zelf niet, dat verdien je zelf niet, maar dat is door Christus verdiend op Golgotha. Zoals alles in heel die wapenrusting van God. Het wordt ons door de Geest in geloof toegerekend. Alleen met Hem kun je God onder ogen komen. Niemand kan meer beschuldiging in brengen. Het gevolg is ook, dat je zelf recht doet aan je naaste. Leven uit de toegerekende gerechtigheid van Christus krijgt handen en voeten in de heiligmaking. Hij is onze gerechtigheid!

3. Schoenen aan. Soldatenlaarzen, kisten zei je. Geen sandalen. Ze moeten stevigheid bieden. Je moet overal kunnen gaan en staan. Het is het beeld van de bereidheid van het Evangelie van de vrede. Door de blijde boodschap van en over de Heere Jezus, krijg je, heb je vrede. Die alle verstand te boven gaat. Het

is je vaste fundament, je grondslag. Zo kun je klaar staan om je tegen satan te verdedigen. Altijd paraat. Met elkaar, eendracht maakt macht.

Gelovigen moeten altijd bereid zijn, klaar staan, om dit Evangelie te verkondigen. Het is de taak van elk gemeentelid. Zetten we ons in? Staan we klaar? Of zakt de moed ons al gauw in de schoenen, schamen we ons voor Hem, Die Zich niet heeft geschaamd voor ons?

Christus droeg het schoeisel Zelf. Altijd maar aan het zoeken en het leren. Als de Vredesvorst.

4. Voor zich uit droeg de Romeinse soldaat een deurvormig, langwerpige schild. Tot bescherming. Je kon er achter weg schuilen. Zoals de ME vandaag nog. Zo is het geloof in de Heere Jezus. Dan kun je de vurige pijlen van de boze opvangen en uitblussen. De schilden waren van hout, overtrokken met leer, dat tevoren in water had gelegen. Ze konden de brandende pijlen onschadelijk maken. Dat blijft altijd nodig. "Bovenal" zal wel niet betekenen dat het één voornamer is dan het ander. De kracht ligt in alle wapens samen. Het schild is in de linkerhand, het zwaard in de rechter.

De voorraad vurige pijlen in handen van satan is onuitputtelijk. Aangepast aan tijd en omstandigheden. Kruip weg achter Christus. Hij is ons Schild. Geloof in Hem, in Zijn vaste beloften. In de Psalmen wordt God vaak voorgesteld als een beschermend Schild voor Zijn volk. (Ps. 3:4; 18:31; 59:12; 84:10; 115:9-11 en 144:2) En om gemeente van Christus in de eindtijd te zijn is uiterst verzet geboden, de gemeente is en blijft in staat van oorlog, maar God schenkt geloof en Hij versterkt het.

5. Uiteraard is ook een helm onmisbaar. Je hoofd is kwetsbaar. We kennen wellicht de Romeinse helmen. Van ijzer. Met een pluim en een embleem. Waar hoor je bij? Versiering en verering. Nog altijd is een helm nodig, ook in de moderne oorlogvoering. Op de motor en de fiets. De verwijzing hier is naar de zaligheid, de redding van zondaren. Zoals een helm je redding kon zijn, zo is het Jezus Die redt. De enige. De zekere. Zijn Naam. Zijn bloed. Neem die. Zet hem op. Gebruik wat Hij heeft aangebracht. Het wordt ons gratis, uit genade, aangeboden. Hij zegt ons de zaligheid toe. Wie in Hem gelooft, heeft het eeuwige leven, het eeuwig zalig hemel-leven. Hij Zelf is onze garantie. Onze eigen wapens deugen niet, die van de Heere zijn afdoende. We zijn zelf verantwoordelijk om ze aan en om te doen en ze te gebruiken. God heeft geen dienstweigeraars, geen deserteurs in dienst, maar strijders.

6. We hebben vijf verdedigingsmiddelen gehad, maar er is ook een aanvalswapen. Aanval is de beste verdediging. Het is een zwaard. Daar kon je wat mee vroeger. Met dit zwaard kun je altijd en overal strijden, want het is het zwaard van de Heilige Geest. Geest en Woord werken samen. Jezus maakte er gebruik van bij de verzoeking in de woestijn. Met het geschreven Woord. Heel het Woord is door God ingegeven. In Zijn geval was dat driemaal Deut. (zie bij Matth. 4 en Lucas 4) De kracht van het Woord wordt beschreven in Heb. 4:12. Onze woorden en die van mensen voldoen niet, totaal ongeschikt om tegen satan op te kunnen. Zelfs tegen het Woord van God gaat de boze in. Maakt er menselijke woorden van, verdraait ze, legt ze verkeerd uit, zegt het niet een beetje anders maar heel andere dingen, probeert het zwaard bot te maken.

Wat is het nodig het Woord te onderzoeken, te kennen, je er in te oefenen, er op te vertrouwen, er alles van te verwachten, er mee bezig te zijn en te blijven. Daarom zijn onze verenigingen ook zo belangrijk! En de kerkgang, de prediking. Voortdurend met Gods Woord bezig zijn is nodig. Anders sta je met lege handen. Het beeld van een zwaard gaat ook al terug op het OT, zoals in Jes. 11:4 en 49:2 en Hos. 6:5. We kennen het ook in Openb. 1:16; 2:12 en 19:15,21. "Het Woord is zwaard en balsem tegelijk" (H. Visser).

Dit alles begeleid door veel gebed, zie vers 18. Het voornaamste wapen. Anders blijft alles vruchteloos. Het gaat om gevouwen handen op een open Bijbel! Als Paulus de Efeziërs (en ons) de wapens heeft aangedaan, leert hij ze met gebeden strijden.

Er is veel gebed nodig, "want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldheersers van de duisternis van dit tijdperk, tegen de geestelijke machten van het kwaad in de hemelse gewesten" (Efeze 6:12).

Moeilijk is de opsomming van de vijanden te verstaan, zegt Grosheide. Te denken is aan boze engelen, geestelijke machten, vgl. Openb. 11:8. Bovenaards en bovenmenselijk. Maar bovenaards is dan niet de woonplaats van God, maar het uitpansel, vgl. Efe. 2:2, 2 Kor. 12:13. Deze vier benamingen dienen om hun geweldige macht voor te stellen en de noodzaak van de wapenrusting. Het zijn demonen en behoren tot het gebied van de duisternis, waarover satan heerst. Zij beïnvloeden mensen van vlees en bloed. "Mensen zijn stenen in de handen van de duivel" (Calvijn).

Voorwaarts christenstrijders!

Tegen 3 grote vijanden. De wereld van de zonde; je boze en arglistige hart en satan. De

strijd laat telkens weer op, is soms minder, maar dan weer meer. Nog een kleine tijd. Satan maakt zich extra sterk. Maakt misbruik van afval en verval in kerk en samenleving. Opgepast dus! Doe de wapenrusting van God aan, ga niet zelf wat regelen. Het zijn de boze dagen van de boze, de strijd laat op, soms worden we benauwd van alle zijden. Het zijn de dagen van duivelse concentratie, van escalatie, van devaluatie. Laat het ons vergaan als Paulus zelf, die tenslotte zeggen kon en mocht: "Ik heb de goede strijd gestreden. Ik heb de loop tot een einde gebracht. Ik heb het geloof behouden. Verder is voor mij weggelegd de krans van de rechtvaardigheid die de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij op die dag geven zal. En niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning hebben liefgehad. (2 Tim. 4:7-8)

organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2011

De volgende wijzigingen doorvoeren:

- 1) de MV "Bartholomeüs" te Schoonhoven (blz. 14) heeft een nieuwe penningmeester: dhr. C. Zuijderduijn, Gildemeesterstraat 17, 2871 GL.
- 2) de MV "Gij zijt allen broeders" te Wilsum (blz. 28) heeft een nieuwe secretaris: dhr J. Hofstede, Loogstraat 15, 8274 AJ Wilsum.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl.

boekbesprekingen

Prof. Dr. A. Baars. "U en uw kinderen". De kinderdoop en de Bijbel. Uitg. De Banier. Verkoop-prijs € 9,95, 91 blz.

Soms is het rustig over de doop, maar soms verschijnen er opeens veel boeken, brochures en lezingen over de doop, met name over de kinderdoop. Zo'n tijd beleven we nu. Dr. Baars voegt een boekje aan de stapel toe. Het is pastoraal getint en verdeeldt de kinderdoop op grond van de Bijbel. Hij draagt het op aan zijn 13 kleinkinderen, die hij allen gedoopt heeft. Dat is ook mooi om te doen, weet ik uit ervaring. Hij schrijft niet alleen over genadeverbond, doop i.p.v. besnijdenis en de z.g.n. huisteksten, maar ook over: Hoe beleven wij onze doop? Je leest ook deze zin: "Zo bevestigen historische en archeologische gegevens de Bijbelse basis van de kinderdoop". Een belangrijke vraag is: "Wat wordt nu eigenlijk betekend en verzekeld in de doop?". Op de laatste blz. is te lezen: "De kinderdoop is een groot voorrecht, maar ook een geweldige verantwoordelijkheid". Er is een literatuurlijst en 17 noten zijn toegevoegd. Dit is een klein, maar fijn boekje dat je in een adem uitleest. Een mooi kadootje bij de doop van een kind, kleinkind, achterkleinkind, wanneer de Heere ons die gaf. ADG.

Fred van Lieburg, **Heilig Nijkerk**, Religiegeschiedenis van een landstad, John Exalto, Hemels Hoevelaken, Religiegeschiedenis van een vallei-dorp, Uitgeverij Boekencentrum

Zoetermeer, 2013. Een uitgave die verschijnt onder auspiciën van de Stichting Kerken in de Schijnwerper.

Een zeer origineel samengesteld boek. Alleen de opmaak al: een sterk staaltje! Ondeugend gezegd: het ligt er maar aan naar welke plaats onze voorkeur uitgaat.... Voor de schrijver van deze recensie is dat niet moeilijk: zijn geboorteplaats. Neem je die voorkant en lees je dat helemaal door, dan loop je vanzelf wel 'vast'. Het boek moet omgedraaid worden om van die andere plaats te lezen. Hoe het ook zij: ik zou het een soort kleine kerkgeschiedenis willen noemen. Wie de plaatsen kerkelijk niet (zo goed) kent, is na lezing helemaal 'bijgepraat'. Voor liefhebbers van de kleine kerkgeschiedenis maar zeker ook lezers van onze Vaan uit die plaatsen (Hoevelaken en Nijkerk dus), een must! De eerlijkheid gebied dan wel te zeggen dat Hoevelaken duidelijk minder bladzijden krijgt dan Nijkerk. Maar ja....dat is ook wel te begrijpen....

Ds. E. de Mots

Dr. C.S.L. Janse, **De Refozuil onder vuur**, Uitg. Labarum Academic, Apeldoorn 2015, 264 pag., prijs € 16,95.

De oud-hoofdredacteur van het Reformatorisch Dagblad beschrijft de opkomst en neergang van de zuilorganisaties in ons land. De schoolstrijd in de 19e eeuw was een katalysator tot het ontstaan. In het bijzonder handelt dit boek over de zogenoemde refozuil, ofwel reformatorische zuil; door Janse ook bevindelijk gereformeerde zuil genoemd.

In navolging van de vroegere Nijmeegse socioloog J.M.G. Thurlings onderscheidt de auteur twee factoren die de strategie van een minderheid bepalen: haar specifieke identiteit en haar machtspositie. Hij bespreekt dat de specifieke identiteit van de refozuil onder

druk staat, zowel van buitenaf als van binnen-uit. Haar machtspositie is maar betrekkelijk, doch wordt eveneens bedreigd.

Mij trof, dat als één van de kenmerken van de bevindelijk gereformeerden een aantal malen (p. 130, 162, 190) genoemd wordt, dat zij er niet van uitgaan "dat alle gemeenteleden deel hebben aan het ware geloof", met verwijzing naar o.a. de onder ons bekende ds. I. Kievit. Dit vallen wij bij. Maar even leek het alsof dit als een status quo is bedoeld, waar geen verandering in kan komen. Maar gelukkig, in zijn 'Uitzicht' (p. 248-249) - noemende de geesteloosheid in de refozuil, die door sommigen gesignaleerd wordt- roept de schrijver uit: "Het valt te vrezen dat men daar gelijk in heeft." Doch hij wijst er dan op dat God Zijn Kerk in stand houdt. Dat is het wat echt uitzicht geeft.

JPN

overlijdensberichten

Op 23 april 2015 heeft de Heere uit ons midden weggenomen ons meelevend lid, de heer

MARIUS GERRIT BOS

op de leeftijd van 88 jaar.

De Heere vertrooste zijn familie met Zijn genade.

Mannenvereniging "Maranatha"

Veenendaal, april 2015

*Ik hef mijn ogen op naar de bergen,
vanwaar mijn hulp komen zal. Mijn hulp
is van de HEERE, Die hemel en aarde
gemaakt heeft.
Psalm 121*

Op 24 april is, na een periode van
ernstige ziekte, overleden ons lid, de heer

J. AALBERS

in de leeftijd van 67 jaar.

De HEERE vertrooste zijn vrouw,
kinderen, kleinkinderen en moeder in dit
gemis en heilige deze roepstem aan ons
aller hart.

Bestuur en leden
M.V. "Onderzoekt de Schriften"
te Bennekom

Bennekom, april 2015

'Hij blijft getrouw'
2 Timotheüs 2:13

Met droefheid geven wij kennis van het
overlijden van ons erelid

HERMANNUS KOPPELMAN

op de leeftijd van 77 jaar.

Meer dan 50 jaar lang mocht hij een
bijdrage leveren aan onze vereniging.
De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen
en kleinkinderen in dit verlies.

Bestuur en leden
M.V. "Onderzoekt de Schriften"

Hoge Hexel, 26 maart 2015

Met droefheid delen wij u mede dat de
Heere tot Zich heeft genomen ons trouw
meelevend lid

JOHAN HERMANUS DE JONG

in de leeftijd van 84 jaar.

De Heere vertrooste zijn zus en familie in
dit grote verlies.

Bestuur en leden
M.V. "Schrift en Belijdenis" te Stolwijk

Stolwijk, maart 2015

*En nu, wat verwacht ik, o Heere!
Mijn hoop, die is op U.*

Ps. 39:8 onberijmd

Met droefheid delen wij u mede dat de
Heere 9 april 2015 tot Zich heeft
genomen ons trouw lid

CORNELIS DIRK ROMIJN

op de leeftijd van 78 jaar.

Met droefheid om het gemis van hem,
maar in dankbaarheid aan de Heere,
denken wij terug op zijn betrokkenheid
tijdens de verenigingsavonden.

Moge de Heere zijn vrouw, kinderen en
kleinkinderen troosten, zoals Hij dat
alleen kan.

Bestuur en leden van de
M.V. 'Sola Scriptura'

Kamerik, april 2015

